

Eenmalige energietoeslag

Inleiding

Om te bepalen welk gremium bevoegd is, is enerzijds van belang onder welke soort bijstand de energietoeslag wordt geschaard. Anderzijds is bepalend wat de (juridische) aard is van de regels over de energietoeslag. Aan de hand van deze twee elementen (soort bijstand en aard regels) kan middels de GR Sociaal worden vastgesteld welk gremium bevoegd is.

Soort bijstand

De energietoeslag wordt geregeld in artikel 35 Participatiewet.¹ Onder vernummering van de huidige leden 4 en 5 worden twee leden ingevoegd (zie artikel 1 onder C van het wetsvoorstel). Uit de invoeging in artikel 35 PW en het gebruik van de term 'bijzondere bijstand' in het nieuwe vierde lid volgt dat de energietoeslag bijzondere bijstand betreft. Het gaat daarbij om 'categoriale bijzondere bijstand', zo staat in de memorie van toelichting.²

Aard regels

In de Participatiewet is vastgelegd over welke onderwerpen de gemeenteraad een verordening moet vaststellen.³ Die verordenende bevoegdheid van de gemeenteraad ziet, met uitzondering van individuele inkomensvoorschot en individuele studietoeslag, niet op de bijzondere bijstand. Bijzondere bijstand (met uitzondering van individuele inkomensvoorschot en individuele studietoeslag) mag dus ook niet in een verordening worden geregeld, dat moet in beleidsregels worden geregeld. Dat geldt ook voor de eenmalige energietoeslag nu deze wordt aangemerkt als bijzondere bijstand.

Nu de eenmalige energietoeslag niet in een verordening mag worden geregeld, kan van nadere regels geen sprake zijn. Nadere regels vinden namelijk hun grondslag in een bepaling in de verordening, waarbij de gemeenteraad zijn bevoegdheid om onderwerpen te regelen in de verordening delegeert aan het college. Nadere regels zijn, net als een verordening, een algemeen verbindend voorschrift. Simpel gezegd zijn Nadere regels een verordening, maar dan op collegeniveau.

Voor bijzondere bijstand, waaronder begrepen de eenmalige energietoeslag geldt dat hieraan invulling wordt gegeven in beleidsregels. Die beleidsregels zijn zelfstandig door het bevoegde bestuursorgaan vast te stellen op grond van artikel 4:81 Awb. Uit de memorie van toelichting⁴ volgt dat gemeenten beleidsvrijheid hebben ten aanzien van de vormgeving van de eenmalige energietoeslag en dat het aan het college is om hieraan uitwerking te geven.

Welk gremium is bevoegd?

Het gaat bij de eenmalige energietoeslag om het vaststellen van beleidsregels. Artikel 5, eerste lid, van de GR Sociaal bepaalt welke taken aan het bestuur van de GR Sociaal worden gedelegeerd en gemandateerd. Voor de Participatiewet is bepaald dat, voor wat betreft de uitvoering, alle uitvoerende taken en bevoegdheden, die bij of krachtens de wet, alsmede de daarop gebaseerde algemene maatregelen aan de colleges zijn toegekend worden gedelegeerd aan het Dagelijks Bestuur. Nu de eenmalige energietoeslag in de Participatiewet wordt geregeld, geldt op grond van artikel 5, eerste lid, van de GR Sociaal dat de uitvoering hiervan is gedelegeerd aan het Dagelijks Bestuur. Op grond van artikel 5, tweede lid, van de GR Sociaal kunnen, conform artikel 4:81 Awb, zowel het Algemeen Bestuur als het Dagelijks Bestuur van de regeling beleidsregels vaststellen met betrekking tot de aan hen gedelegeerde en gemandateerde bevoegdheden. Nu de uitvoerende taken en bevoegdheden zijn gedelegeerd aan het Dagelijks Bestuur en de beleidsregels een invulling zijn van de (uitvoerende) bevoegdheid van artikel 35 Pw is het Dagelijks Bestuur bevoegd om de beleidsregels vast te stellen.

¹ Kamerstukken II 2021-2022, 36057, nr. 2: Voorstel van wet houdende wijziging van de Participatiewet in verband met het eenmalig categoriaal verstrekken van een energietoeslag aan huishoudens met een laag inkomen (hierna: wetsvoorstel).

² Kamerstukken II 2021-2022, 36057, nr. 3, pagina 2 e.v.

³ Zie met name artikel 8 en 8a PW.

⁴ Zie Kamerstukken II 2021-2022, 36057, nr. 3, pagina 4.